

ECON2200, Våren 2015
Oppgaver til tredje grupperregning – uke 10.

Oppgave 1

Bruk kjerneregelen til å derivere z med hensyn på t når:

(a) $z = x^2y + 3y$ der $x = t$ og $y = t^2 - 1$

Bruk kjerneregelen til å derivere z med hensyn på t og s når:

(b) $z = xy$ der $x = t - s$ og $y = t + s$

(c) $z = x^2y$ der $x = t$ og $y = \sqrt{t^2 - s}$

Oppgave 2

En bedrift produserer en vare i mengde x med en produktfunksjon $F(N) = \sqrt{N}$, der N er et mål på sysselsettingen i bedriften.

- Angi egenskaper til denne produktfunksjonen (grense- og gjennomsnittsproduktivitet og grenseelastisitet).
- Utleid kostnadsfunksjonen med tilhørende grense- og gjennomsnittskostnad, når prisen per enhet av N er W . Hvordan varierer grensekostnaden selv med produsert kvantum?
- Det ferdige produktet kan selges til gitt pris p per enhet. Hvor mye vil bedriften ønske å produsere av varen når målet er profittmaksimering?
- Finn et uttrykk for den maksimale profitten.
- Hvordan påvirkes tilpasningen av at «realprisen» $\frac{p}{W}$ øker?

Anta nå at vi har en mer generell produktfunksjon $F(N)$, strengt voksende, med avtakende grenseproduktivet og med $F(0) = 0$, der $N = hn$, med n som antall ansatte og h som arbeidstid per ansatt i den perioden vi betrakter (for eksempel per uke), slik at hn er antall utførte timeverk. La w være lønn per time og la det ferdige produktet bli solgt til gitt pris p . Bedriften må forholde seg til gitt arbeidstid per ansatt.

- Utleid betingelser for profittmaksimum når bedriften fritt kan velge antall ansatte?
- Hvordan påvirkes bedriftens tilpasning av at timelønna øker?
- Hvordan vil bedriften endre tilpasning om arbeidstiden per uke går ned?

Oppgave 3

Vis hvordan *endringen i grensekostnaden* kan uttrykkes med utgangspunkt i produktfunksjonen. Hint: Fra $x = F(n)$ med F strengt voksende for alle n , har vi at $n = G(x)$, der G er den inverse til F . Med pris per enhet av n , gitt ved w , vet vi at de variable kostnadene kan skrives

som $c(x; w) = wG(x)$.) Spesielt: Vis at $c'(x; w) = \frac{w}{F'(G(x))}$ og bruk dette til å utlede $c''(x; w)$.

Oppgave 4

I denne oppgaven skal vi se på problemet:

$$\text{Minimer } f(x, y) = x + 4y$$

$$\text{under bibetingelsen } g(x, y) = xy = 1.$$

Definisjonsområdet for f er $x \geq 0$ og $y \geq 0$

- Løs problemet ved hjelp av innsetting: Bibetingelsen innebærer at $y = \frac{1}{x}$; Minimer $h(x) = f(x, \frac{1}{x}) = x + \frac{4}{x}$.
- Løs det opprinnelige problemet med Lagranges metode. (Hint: Førsteordensbetingelsen for Lagrangefunksjonen gir to ligninger hvor Lagrangemultiplikatoren λ inngår. Løs begge ligningene for λ . Merk at de to uttrykkene for λ må være like og finn så x uttrykt ved y . Sett til slutt inn i bibetingelsen.)
- (Les hele resten av oppgaven før du begynner) Tegn nivålinjer for funksjonen $f(x, y)$. Tegn spesielt den nivålinja som svarer til løsningen du fant i a)-b).
- I samme diagram: Tegn inn kurven for bibetingelsen $g(x, y) = xy = 1$. Kan du utfra figuren si om du har funnet et minimum eller et maksimum?

Oppgave 5

En bedrift produserer to varer i kvantum, x og y . Prisene på varene er henholdsvis p og q . Produksjonskostnadene er gitt ved funksjonen $C(x, y)$.

- Forklar hvorfor bedriftens profitt blir $px + qy - C(x, y)$.
- Hva blir førsteordensbetingelsene?
- Anta at det finnes et entydig stasjonærpunkt (Det betyr at det finnes ett, men bare ett, stasjonærpunkt). Anta videre at i stasjonærpunktet er både x og y er strengt positive. Hvilke betingelser må du legge på funksjonen $C(x, y)$ for å sikre andreordensbetingelsene er oppfylt og at stasjonærpunktet er et maksimum.